

Oude Begraafplaats Purmerend

Nieuwstraat 90

1441 CN Purmerend Noord Holland

www.oudebegraafplaatspurmerend.nl

Nieuwsbrief Voorjaar 2025

Met veel plezier presenteren wij weer een nieuwe nieuwsbrief, waarin we jullie meenemen in de ontwikkelingen, bijzondere gebeurtenissen en ontdekkingen op onze begraafplaats

Tussen koffie, gras en herinnering

Elke woensdagmorgen verzamelen we ons met een trouwe groep vrijwilligers op de Oude Begraafplaats in Purmerend. We beginnen de dag altijd gezellig met een kop koffie, waarna we aan het werk gaan om de begraafplaats in goede staat te houden.

Onze werkzaamheden zijn divers: we wieden onkruid, maaien tussen de graven, reinigen grafstenen, schilderen vervaagde letters, en verrichten herstelwerkzaamheden. Ook nemen we de tijd om de karakteristieke smeedijzeren hekjes – de zogenaamde *ledikantjes* – op te knappen. Die worden opnieuw geverfd, gelast en waar nodig stevig hersteld.

Met aandacht en toewijding zorgen we ervoor dat deze bijzondere plek respectvol wordt onderhouden.

Ronny's steentje krijgt een tweede leven

Enkele jaren geleden ontdekten we onder een grote boom op de begraafplaats een klein, verweerd kindergrafsteentje. De naam op de steen: **Ronny (Ronald) Kramer**. Het lag plat op de grond, onder een laag bladeren en aarde, nauwelijks zichtbaar. Het raakte ons allemaal – een vergeten stukje geschiedenis dat aandacht verdiende.

Dit voorjaar hebben we het steentje met zorg schoongemaakt, de letters opnieuw geverfd en het rechtop gezet. Zo krijgt Ronny's herinnering weer de plek die het verdient. Kleine daden maken soms het grootste verschil.

Bijzondere schenking: Franse grafkransen

Van het **Purmerends Museum** ontvingen we vijf bijzondere Franse grafkransen. Deze metalen bloemstukken maakten ooit deel uit van zogenaamde **graftrommels** – metalen herdenkingsobjecten die op graven werden geplaatst. Vaak hadden deze trommels een glazen of doorzichtig venster waardoor de bloemen zichtbaar waren, maar helaas zijn de trommels zelf verloren gegaan. Gelukkig zijn de kransen bewaard gebleven.

Om meer te weten te komen over de herkomst en betekenis van deze grafkransen, hebben we contact opgenomen met de **Nederlandse Stichting tot Behoud van de Graftrommel** in Veenhuizen. We hopen via hen meer inzicht

te krijgen, zodat we deze erfstukken een passende plek én betekenisvolle context kunnen geven op onze begraafplaats.

De Dag van de Begraafplaats – 31 mei

Op zaterdag 31 mei was het weer de **Dag van de Begraafplaats**. In de vooraankondiging via de media hadden we gevraagd om verhalen met ons te delen over onze stille bewoners – en wat een bijzondere dag werd het. Al om 10:00 uur stonden de eerste bezoekers bij de poort, sommigen met foto's en waardevolle herinneringen. Dankzij deze bijdragen groeit onze kennis van de mensen die hier rusten – en blijft hun herinnering voortleven.

René van der Woude verzorgde boeiende rondleidingen vol persoonlijke en historische anekdotes. Een journalist wandelde mee en schreef een indrukwekkend artikel dat inmiddels is gepubliceerd.

maandag 2 juni 2025
Regio 5

REPORTAGE Bezoekers diep onder indruk van groen juweel in stadscentrum

De Oude Begraafplaats van Purmerend is verslavend

De Oude Begraafplaats in Purmerend leeft. Elke keer weer duiken op de open dag nieuwe verhalen op. „De begraafplaats is verslavend”, zeggen vrijwilligers Ellen en René. „Je vindt elke keer weer iets nieuws.”

Annette Snaas

Purmerend ■ Ook deze zaterdag bezorgen bezoekers de vrijwilligers weer blijde gezichten. „Vorig jaar op de open dag had René op de rondleiding gevraagd om informatie over Heinrich Geerts van den Berg (1886-1934)”, vertelt Ellen Rouendaal, doeleind op collega René van der Woude.

„We wisten niks, behalve wat op de grafsteen staat: dat hij gezagsvoerder was geweest bij het Rotterdamse Lloyd. Tot onze verrassing komt vanmorgen een familieled met een boekwerk brengen met de levensgeschiedenis van deze man. Daar zijn we harsstikke blij mee.”

Onder de indruk

Tientallen bezoekers passeren deze dag de majestueuze smeedijzeren poort op de Nieuwstraat en raken diep onder de indruk van het groene juweel erachter.

Het is in feite een groot kunstwerk, deze eeuwenoude plek vol rechtstaande grafstenen van Belgisch natuursteen in vijfzig tinten grijs. Door de steenhouwers bewerkt in allerlei vormen, omringd door groen geboomte.

Bezoekers raken in de ban van de enthousiaste vrijwilligers van de Stichting Behoud en Herstel Oude Begraafplaats Purmerend, die niet alleen klussen, maar ook de verhalen verzamelen over de overledenen. Tal van levensgeschiedenissen zijn al terug te lezen op de website van de oude begraafplaats.

Nog meer verhalen ontdekken is het doel van de open dag. En dat lukt. Ellen: „Een kleinzoon van Sijmon Olij (1839-1915) kwam met kopieetjes uit diens familiegeschiedenis. Olij was veehouder op de Oudlandse dijk. De boerderij is in 1970 verbrand. Op die plek is De Gors gebouwd.”

„Soms kloppen schrijfwijzen en jaartallen niet”, vertelt René. „We zoeken en graven net zo lang tot we weten hoe het zit. Dat is verslavend. Het was ook heel verslavend om de rouwkoets op te knappen.” Het historische voertuig staat te pronken op het gras.

Storm Poly

Storm Poly heeft in 2023 niet alleen flinke schade veroorzaakt, maar heeft ook tot de ontdekking van de oudste grafsteen geleid, vertelt René tijdens de rondleiding. Ondertussen knipt Niels Smit overstuurbaar de overvloedige grasgroei bij de graven weg: „Ik ben vrijwilliger geworden omdat mijn overgrootvader Jan Harm Smit hier begraven ligt.”

De oudste grafsteen - uit 1834 - bedekte ooit het gebeente van Elisabeth Carbasius, maar was na ruiming terzijde gelegd. Hij kwam tevoorschijn bij herstelwerk, lag verstopt onder een grindpad. René: „Elisabeth was getrouwd met

Vrijwilliger René geeft een rondleiding op de Oude Begraafplaats. Links de zelf opgeknapte rouwkoets.

Elisabeth was getrouwd met François Gallis. Beide families behoorden tot de notabelen van Purmerend

René van der Woude
Vrijwilliger

„Ik zat hier vaak met mijn hondje”, vertelt bezoeker Sissy Koops-Boss (89) uit Purmerend, zittend op de rollator. „Er is hier een serene stilte. Prettig, ik ben een gevoelsmens. Het mooiste van deze plek vind ik de oude stenen, het grijze. En de natuur, al die margrietten tussen de graven, ontzettend sfeervol. Geweldig wat die vrijwilligers allemaal doen. Ja, het is belangrijk dat dit blijft.”

„Ik kom hier omdat ik in dit stukje Purmerend nog nooit geweest was”, licht Herman Stam (63), die vroeger op de Jozefschool gezeten heeft, toe. „Ik vind dit een bijzondere verstilte plek, waar de natuur zijn gang gaat. Je ziet namen die je bekend voorkomen, waarbij je denkt: zou dat familie zijn van die of die. Het mooiste vind ik dat dit een kleine oase van groen is, een rustige plek in een levendig stadscentrum.”

„Belangrijk dat deze plek blijft”, vindt Herman. „Ik heb bewondering voor de vrijwilligers die deze plek weer een gezicht geven en verhalen over de mensen terugzoeken.”

Huilebalk

Bezoeker Peter Schenk: „Ik vind het belangrijk dat dit oude stukje Nederland bewaard blijft, juist omdat de cultuurhistorische waarden onder druk staan.” Zijn vrouw Karla vindt de uitleg over de huilebalk interessant. Een mannelijke huilebalk staat in de vorm van een pop naast de rouwkoets, met een grote witte zakdoek in de hand. „Deze mannen werden ingehuurd om te huilen en om het rouwen erger te laten lijken”, legt René uit. Karla: „Ik wist niet waar het woord huilebalk vandaan kwam. Zo leer je nog wat van je eigen geschiedenis. Verder liggen hier ook nog twee heren met de achternaam van mijn moeder, Brouwer: Cornelis en Dirk. Ik ga zeker na of zij eventueel familie zouden kunnen zijn. Het mooiste van deze begraafplaats vind ik de rust en sereniteit. Het spreekt me ook aan dat er zoveel zorg aan is besteed zo midden in de stad.”

Vestingsteden

„Wij zijn er blij mee”, zegt bestuurslid Paula Bakker over de toetreding van de gemeente Purmerend tot de Vereniging van Nederlandse Vestingsteden. Een van de weinige overblijfselen van de vesting is nu net dat ene bastion waarop de begraafplaats al sinds 1664 is gevestigd, compleet met vestinggracht. Op de plattgrond is de punt van de voormalige sterwvorm nog goed te zien.

„Wij voelen ons gerustgesteld”, zegt Paula, „dat dit stukje vesting intact blijft, in weerwil van geruchten over bouwplannen.”

De Oude Begraafplaats is elke dag open.

FOTO'S: CESS HARTMAN

Uitgelicht: 80 jaar bevrijding: eerbetoon aan onze oorlogsgraven

Tijdens **Dodenherdenking en Bevrijdingsdag (4 en 5 mei)** hebben we dit jaar extra aandacht besteed aan de **oorlogsgraven op de begraafplaats**. Aan de open poort wapperde de Nederlandse vlag. Bij de oorlogsgraven waren bloemen geplaatst met de kleuren van de Nederlandse vlag en stond een kort verhaal van de oorlogsslachtoffer.

We hebben drie officiële oorlogsgraven:

1. **Johannes Kolijn**
2. **Simon de Ridder**
3. **Cornelis Arend Groot**

Van Johannes en Simon weten we inmiddels veel, maar over **Cornelis Arend Groot** ontbraken lange tijd details. Dankzij recent vrijgegeven archiefstukken begint zijn verhaal eindelijk vorm te krijgen.

Cornelis Arend Groot (1914–1945): Een Beemsterling in Duitse dwangarbeid

Grafnummer D30 – Algemene Begraafplaats Purmerend

Op onze begraafplaats rust Cornelis Arend Groot, geboren op 25 juni 1914 in de Beemster en overleden op 17 juli 1945 in het ziekenhuis in Purmerend – slechts enkele maanden na de bevrijding.

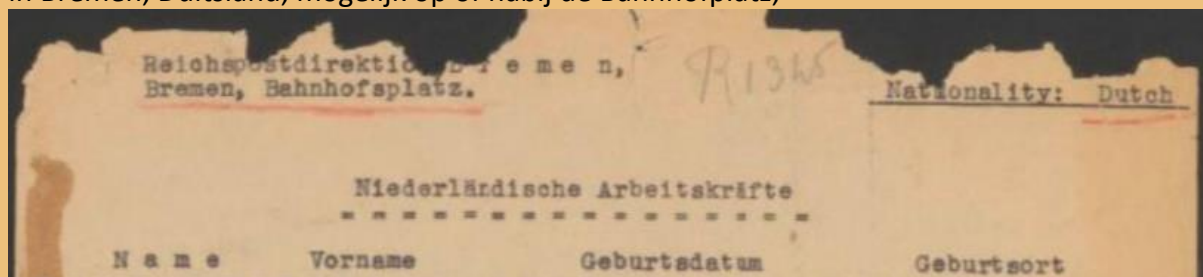

Cornelis was de zoon van Pieter Groot, boerenarbeider en postbesteller, en Gerritje de Visser. Hij groeide op in een arbeidersgezin in de Beemster en werkte vermoedelijk ook voor de PTT tijdens de oorlogsjaren, zoals blijkt uit de vermelding van zijn naam op het PTT-monument voor gevallen postbestellers aan de Kortenaerkade in Den Haag.

Lange tijd was er weinig bekend over zijn dood, tot recent archiefonderzoek nieuwe sporen blootlegde. Uit een aanvraag voor de officiële erkenning van zijn graf als oorlogsgraf – ingediend door zijn moeder – blijkt dat **ondervoeding** als overlijdensoorzaak werd opgegeven.

15. Door wie wordt het graf onderhouden: *Door de Doodgraven*
16. Omstandigheden waaronder overleden: *Ten gevolge van ondervoeding*

Uit documenten van het Nationaal Archief blijkt bovendien dat Cornelis tijdens de oorlog tewerkgesteld werd in Bremen, Duitsland, mogelijk op of nabij de Bahnhofplatz,

een locatie bekend om de inzet van dwangarbeiders. Bremen was tijdens de oorlog een zwaar gebombardeerde industriestad, waar duizenden buitenlanders onder vaak erbarmelijke omstandigheden werkten in de industrie of spoorwegen.

De nieuwe informatie roept nog meer vragen op:

- Was Cornelis slachtoffer van structurele mishandeling of verwaarlozing?
- Bevond hij zich in een strafkamp of werkkamp nabij Bremen?

Vooralsnog ontbreekt gedetailleerde informatie over zijn werk, verblijf en thuiskomst. Wel staat vast dat hij vlak na zijn terugkeer – op slechts 31-jarige leeftijd – is overleden, vermoedelijk als gevolg van alles wat hij in Duitsland had moeten doorstaan.

Oproep aan iedereen:

Heeft u – of iemand die u kent – herinneringen, documenten, brieven of foto's die verband houden met Cornelis Arend Groot? Alle informatie, hoe klein ook, is welkom en kan bijdragen aan een completer beeld van zijn leven.

Neem contact op met de oude begraafplaats Purmerend. Mail: oudebegraafplaatspurmerend@gmail.com

---

Bronnen:

Nationaal Archief (tewerkstellingslijsten Bremen, aanvraag oorlogsgrafstatus)

Oorlogsgravenstichting: www.ogs.nl

Monument PTT-postbestellers: www.ogs.nl/monument/2624

Gemeentelijke en familiearchieven Beemster en Purmerend